

Asia: VN/24846/2023

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen käytön monivuotinen suunnitelma

Yleiset kysymykset

Onko suunnitelmassa ja sen linjauksissa tunnistettu olennaiset asiat?

Luovien alojen koko Suomessa on pienempi verrattuna kilpailijamaihin, joten on koko yhteiskunnan etu, että T&K-toimintaa luovilla aloilla kehitetään. Tässä olemme Suomessa aivan auttamattomasti alussa. Pelialaa lukuunottamatta luovilla aloilla on vähäinen perinne tunnistaa T&K:ta omassa toiminnassaan, eikä luova teollisuus ole useinkaan mukana niissä pöydissä, joissa T&K-politiikkaa linjataan. Siten jääme helposti teknologiateollisuuden jalkoihin innovaatioinvestoinneissa, ja ihan jo eri käsitteiden käyttämisen perinteestä johtuen luovilla aloilla T&K-toimien ulkopuolelle. Luova teollisuus tulisi nähdä teollisuuspolitiikkana myös Suomessa ja siksi luovuuden tulisi näkyä myös uudessa teollisuusstrategiassa.

KULTA ry yhtyy Taideyliopiston lausuntoon, että suunnitelma tunnistaisi nykyistä laajemmin luovien ja taidealojen merkityksen T&K-rahoituksessa. Suunnitelma on nykyisellään laadittu vahvasti teknisten ja kaupallisten alojen näkökulmasta. TKI-politiikka sekä Suomessa että EU:n tasolla on teknologiapainotteinen ja innovaatiot on ymmärretty kapeasti teknistaloudellisiksi. Suuret yhteiskunnalliset ongelmat kuitenkin liittyvät ihmisiin ja ihmisten toimintaan, eikä näiden ongelmien ratkaisemiseen riitä ainoastaan teknologioiden kehittäminen tai uusien tuotteiden luominen, vaan lisäksi tarvitaan luovia lähestymistapoja ja kulttuurin muutosta. TKI-järjestelmän ja rahoitusinstrumenttien tulisi huomioida nykyistä vahvemmin luovien ja taidealojen potentiaali sosiaalisten ja kulttuuristen innovaatioiden kehittäjänä. Taidealojen tuottamat epäsuorat vaikutukset yhteiskunnalliseen hyvinvointiin ja sivistykseen tarjoavat maaperää taloudelliselle toiminnalle ja kasvulle, vaikka niiden tuotokset eivät välttämättä ole aineellisia hyödykkeitä. Suunnitelmassa esitetty toimialaneutraaliuden ajatus (s. 10) ei toteudu läpi suunnitelman, eikä se toteudu myöskään todellisuudessa.

Kiitämme suunnitelman esitystä suunnata Business Finlandin rahoitusta taiteen ja kulttuurin aloilta syntyvien, tutkimuspohjaisten innovaatioiden kaupallistamiseksi. Jaamme näkemyksen, että kulttuurin tulisi olla yksi Business Finlandin rahoituksen strategisista painopisteistä. Suunnitelmassa

tulee huomioida luovien ja taidealojen erilaiset lähtökohdat yritysyhteistöhön verrattuna teknologiapainotteisiin tutkimusaloihin.

Luovien ja taidealojen tutkimuksen tulosten kaupallistaminen edellyttää erilaista lähestymistapaa ja yhteistyötä eri alojen toimijoiden kanssa. On varmistettava, että Business Finlandin rahoitusinstrumentit ja haut mahdollistavat myös sellaisten tutkimusalojen ja toimijoiden osallistumisen, joilla on entuudestaan vain vähän tai ei ollenkaan yritysyhteistyötä. Rahoitusinstrumenttien kehittämisessä tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että yritykset eivät tulisi vain lähialoilta, vaan yhteen tuotaisiin myös esimerkiksi taiteen tutkijoita ja teknologiayrityksiä. Samalla tulisi tunnistaa kasvupotentiaalia omaavia kulttuurialan yrityksiä ja mahdollisuuksia kehittää niiden liiketoimintaa.

Arvostamme huomiota, että humanististen, yhteiskuntatieteellisten ja luovien alojen merkitys teknologioiden ja innovaatioiden kehittämisessä ja käyttöönotossa tulisi olla arkipäivää erityisesti isoja yhteiskunnallisia haasteita ratkottaessa. Näinhän ei nyt ole. Näemme aineettoman arvon lisäämisen ja kulttuurin muutoksen yhtenä Suomen tulevaisuuden menestystekijänä, johon ei vielä ole tartuttu.

Business Finlandin rahoitusinstrumenteissa tulee huomioida luovuuden merkitys ja mahdollisuudet nykyistä strategisemmin. Luovuus edistää tuottavuutta, kun ideoiden, tuotteiden ja prosessin kehittämisen kautta löydetään tehokkaampia tapoja tehdä asioita. T&K-rahoitusta tulisi ohjata luovuutta edistävään toimintakulttuuriin ja ekosysteemitöimintaan. Creative Business Finland on esimerkki luovuutta esiin nostaneesta rahoitusinstrumentista, joka oli hyvä tapa tuoda luovat alat Business Finlandin rahoituksen piiriin. Sitäkin tärkeämpää on kuitenkin toteuttaa luovuuden huomioiminen Business Finlandin rahoitusinstrumenteissa läpileikkaavana periaatteena. Innovaatiot on ymmärrettävä laajasti ja vältettävä niiden tyypistämistä teknologisiksi keksinnöiksi.

Miten suunnitelma vaikuttaa sektorinne ja/tai organisaationne toimintaan?

-

Huomiot suunnitelman linjauksiin

Yhteistyö on Suomen T&K-toiminnan vahvuus

-

Yritysten kunnianhimoisen T&K-toiminnan lisääntyminen vauhdittaa talouskasvua

- **Yritysten T&K-investoinnit kasvuun**
- **Uusia yrityksiä T&K-toimintaan**

-
T&K-osaaminen lisääntyy ja T&K-osaajien määrä kasvaa julkisella ja yksityisellä sektorilla tuottavuuskasvun tueksi

- **Uutta tietoa tuottava T&K-toiminta**
- **Tutkijanurat vahvistuvat julkisella ja yksityisellä sektorilla**

-
Korkeatasoiset tutkimus- ja teknologiainfrastruktuurit lisäävät Suomen houkuttelevuutta

- **Strategisia vahvuusaloja tukevat infrastruktuurit**
- **Suurteholaskennan kapasiteetin päivittäminen**

-
Kansainvälinen yhteistyö ja kansainvälisen T&K-rahoituksen hyödyntäminen lisääntyvät

- **EU:n T&K-yhteistyö**
- **Muu kansainvälinen T&K-yhteistyö**

-
T&K-toiminnan strategiset valinnat rakentavat Suomen tulevaisuuden menestystä

-
Huomiot muihin suunnitelman osioihin:

Mahdolliset huomiot suunnitelman seurantaan (luku 4)

-
Mahdolliset huomiot TKI-toimintaympäristön kehittämiseen (luku 5)

